

V EGYPTĚ NAŠLI HROB KRÁLOVA DŮVĚRNÍKA

ČEŠTÍ ARCHEOLOGOVÉ

v Egyptě slaví úspěch. V Abúsíru objevili hrob, který patřil královskému důvěrníkovi a knězi Kairesovi. Součástí týmu byl také geodet a pedagog z ústřední univerzity Vladimír Brůna. Ten připomíná, že česká egyptologie má dlouhou tradici. „V roce 1898 první český egyptolog Jan (Giovanni) Kmínek-Szedlo přednášel na Boloňské univerzitě. O sedm let později František Lexa publikoval první české překlady staroegyptských textů. Začaly první přednášky z egyptologie na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Příští rok oslaví československá – česká egyptologie 100 let. A letos slavíme 60 let od založení Československého egyptologického ústavu v Praze a Káhiře,“ říká. Foto: Archiv V. Brůny

...3

„Základ přežití v Egyptě? Pitný režim a vhodné oblečení“

KRISTIÁN ŠUJAN

Expedice Českého egyptologického ústavu Filozofické fakulty Univerzity Karlovy objevila v egyptském Abúsíru unikátní pohřební komplex královského důvěrníka a kněze Kairese. Jde o naprosto ojedinělý nález hrobky důležité historické postavy dějin starověkého Egypta 3. tisíciletí před Kristem. Součástí týmu profesora Miroslava Bárty byl i geodet a pedagog z ústecké univerzity Vladimír Brůna. „Základní pracovní pomůckou našich dělníků je motyka, která se používá po tisícelet k práci na poli,“ popisuje Brůna techniku kopání při archeologickém výzkumu.

Právě se vracíte z Egypta. Jak zvládáte změnu prostředí?
Vracím se po 5 týdnech, což je průměrná délka pobytu, a přiznám se, že za těch 18 let, co s českými egyptology spolupracuji, nevnímám nějaké markantní změny. Pár hodin na cestě a okamžitě spadnete do povinnosti v Čechách, aniž si to uvědomíte.

Na jakém výzkumu jste tam spolupracovali?
Archeologická koncese ČEGÚ FF UK má tři základní oblasti, jižní Abúsír, sachtové hrobky z období Nové říše a pyramidové pole. Výzkum jsme začali v polovině září na pyramidovém poli severně od pyramidy Neferkarea.

Objevili jste hrobku vysokého hodnostáře a králova důvěrníka Kairese, který žil před 4,5 tisíci lety. Kdy jste hrobku objevili?
To, že je v daném místě hrobka, jsme věděli ze starých výzkumů a plánů německého egyptologa Borcharda z počátku minulého století. Nenašly se však doklady o jejím prozkoumání. On se zaměřoval především na pyramidu a tato oblast pro něj pravděpodobně nebyla zajímavá. V roce 2014 jsme s profesorem Bártou tuto hrobku částečně očistili v je-

jím půdorysu, a protože je její poloha výjimečná, výzkum hrobky jsme naplánovali na letošní podzim. Během týdne jsme zjistili, že hrobka má zajímavou strukturu, odkryli jsme východní část se vchodem a kaplí, následoval nález sachty, která nebyla jediná. Více neprozradím.

„Letošní nález hrobky králova důvěrníka Kairese byl unikátní právě jeho hodnotou, nalezem sochy a také polohou hrobky v centru pyramidového pole.“

geodet a pedagog z ústecké univerzity Vladimír Brůna

V čem se liší od jiných objevů?
Každý objev a nález v Abúsíru je jedinečný. Vždy přináší nové poznatky o egyptské společnosti staré přes 4,5 tisíce let. Letošní nález hrobky králova důvěrníka Kairese byl unikátní právě jeho hodnotou, nalezem sochy a také polohou hrobky v centru pyramidového pole.

Jaké práce jste přesně prováděli?

Jako geodet a kartograf mám na starosti tvorbu dokumentace výzkumu, k tomu ještě fotografické práce pro 3D modely objektů, snímkování z draka (letecký přístroj – pozn. red.), analýzu satelitních snímků a následně vizualizace v prostředí GIS a CAD. Jde o široký záběr dokumentačních metod, k nimž v posledních letech přibýlo i 3D laserové skenování. Vedle této odborné práce zajišťují logistiku expedice, ekonomiku, pořízení potřebných pomůček pro výzkum, dopravu, správu našich aut, nákupy dřeva, železa a cementu a mnoho dalších povinností. Jsme v kontaktu s pracovníky ambasády. Nejsme v Egyptě izolováni, ale úzce s diplo-

maty spolupracujeme.

Přibližte, prosím, čtenářům, jak takový archeologický výzkum hrobky probíhá technicky. Štětkem, nebo lopatami či bagrem?
Základní pomůckou našich dělníků je motyka, která se používá po tisícelet k práci na poli. Je to standardní nástroj,

který slouží ke kopání, odhrabávání písku a plnění košíků, které jsou další nezbytnou pomůckou. Jakmile dělník narazí na keramiku, blok nebo jiný archeologický artefakt, nastupuje další dělník se štětkem a klasickou archeologickou špachtlí. Musí se postupovat opatrně, aby nedošlo k poškození nálezu.

Jesté použijete klasickou kolesku na přesun vykopaného materiálu,

Foto: M. Bárta, FF UK

lana, dřevěné hranoly na práci s velkými bloky a z těžké techniky nakladač a traktor na odvoz vykopaného písku a kamenů.

Kde jste celou dobu bydleli?
Na výzkumu pracujeme šest dnů – od soboty do čtvrtka. To bydlíme v Saqqáre v pronajaté vile. Má to své výhody, na lokalitu je to 10 minut autem, máme ve vile tři egyptské pomocníky, kteří nám vaří a zajišťují kompletní ubytovací servis. Na víkend, jak my říkáme, jezdíme ve čtvrtek po práci do Káhiry na naši základnu v objektu české ambasády, kde máme pronajaté byty, sklady, knihovnu a garážové stání pro naše terénní toyoty.

Jaké byly v místě teploty a jak jste je zvládali?
V polovině září se teploty blížily 40 °C a v noci nespadly pod 25 °C, ale na tyto podmínky jsme již zvyklí a bereme je jako samozřejmost. Takže vhodné oblečení a pitný režim, to je základ „přežití“ na archeologickém výzkumu.

Jaké povinnosti vás teď v Česku čekají?
Z Egypta si vezu velké množství dat, tak mě čeká jejich zpracování, vizualizace, k tomu psaní a další související činnosti. Přípravujeme velkou výstavu k výročí ústavu. Ale život není jen o práci, snad stihnou závěr babího léta na Kokořínsku, kam velmi rád jezdím a aktivně trávím víkendy, vždyť další expedice je již za 83 dnů.

Kdy se do Egypta zase vrátíte?
V Česku budu pravděpodobně do 18. listopadu a poté bych se měl na týden vrátit do Egypta ukončit expedici, vyřídit ekonomické záležitosti, nechat udelat servis aut a uložit přístroje. V plánu máme zase začít výzkum hned začátkem ledna v severní Saqqáre na hrobce Ty a pak samozřejmě budeme pokračovat v Abúsíru. Ale to už je na další povídání.

www.ustecky.denik.cz/zpravy